

HØRINGSSVAR

NORWEGIAN POLICE UNIVERSITY COLLEGE

Til: Justis- og beredskapsdepartementet
Saksbehandler: Annette Kathrine Sund
Godkjent av: Skriv inn godkjent av.
Kopi til:
Saksnr./Public 360: 23/01809-2
Dato: 31.10.2023

HØRING - FORSLAG TIL FORSKRIFT TIL VOLDSERSTATNINGSLOVEN (VOLDSERSTATNINGSFORSKRIFTEN)

Politihøgskolen viser til departementets høringsbrev av 19. september 2023. Politihøgskolen har disse merknadene til utkastet:

FORSKRIFTSUTKASTET KAPITTEL 4

Rentebeløpets størrelse

Etter utkastet § 6 er det et krav for ettergivelse at «rentebeløpet overstiger 1 000 kroner». Etter ordlyden vil da den som skylder 1 001 kroner kunne få ettergitt alt, mens den som skylder 999 kroner, ikke skal få ettergitt noe av beløpet. En slik regel kan selvsagt gjøre at forvaltningen slipper å behandle søknader om små beløp. Men slik ordningen er lagt opp, synes det ikke å kreve meget arbeid med den enkelte søknad. For den som er løslatt etter soning, kanskje med stor gjeld, kan også beløp under 1 000 kroner være viktige. Vi foreslår at det ikke etableres noe minstebeløp i forskriften.

Hvilke grupper domfelte skal være unntatt fra forsinkelsesrenter?

Forskriftsutkastet kapittel 4 om forsinkelsesrenter er bygget på Stortingets anmodningsvedtak nummer 589 og voldserstatningsloven § 11 tredje ledd. Etter ordlyden er du soning av fengselsstraff eller forvaringsstraff som i grunnlag for å få ettergitt forsinkelsesrenter. Dette er i tråd med lovvedtaket.

Voldserstatningsloven § 11 tredje ledd ble foreslått i Prop. 12 L (2022-2023) for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak. Departementet foreslo her hjemmelen formulert slik at ikke bare fengselsstraff, men også forvaringsstraff, kan gi grunnlag for å gi fritak for forsinkelsesrenter påløpt under soning. Det er en rimelig løsning.

Også utilregnelige som dømmes til tvungent psykisk helsevern (straffeloven § 62) eller tvungen omsorg (straffeloven § 63) kan imidlertid bli dømt til å betale erstatning, se skadeserstatningsloven § 1-3 jf. straffeprosessloven §§ 2 og 3 og kapittel 29. Riktig nok vil erstatningens størrelse bli påvirket av den domfeltes sykdom, jf. skadeserstatningsloven § 1-3.

Likevel kan det også for disse lovbrøtterne virke lite rimelig å kreve forsinkelsesrenter mens de er undergitt særreaksjon, i hvert fall så lenge særreaksjonen har en form som gjør det vanskelig å ha arbeid. Det er etter vårt syn naturlig å vurdere å la hjemmelen gjelde også for denne gruppen.

Vi tar ikke stilling til om det er tilstrekkelig hjemmel i loven til å fastsette et slikt unntak i forskriften, men anbefaler departementet å vurdere enten å formulere forskriften slik, eller å fremme forslag om nødvendige lovendringer.

Fristregelen i § 8

En frist på ett år er i utgangspunktet romslig. Det kan imidlertid være et spørsmål om ikke forskriften burde ha en hjemmel til å behandle en søknad selv om fristen er oversittet, for eksempel når det foreligger særlige grunner. Det kan tenkes at det har tatt urimelig lang tid å få soningsattest fra Kriminalomsorgen, eller at søkerens helsetilstand har gjort det urimelig vanskelig å overholde fristen.

FORSKRIFTSUTKASTET KAPITTEL 5

Utkastet § 13 fastsetter en absolutt frist på tre år fra «den dagen barnet fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om den opplevde voldshandlingen», likevel slik at fristen først løper fra den dagen barnet fyller 18 år. Etter vårt syn er dette et strengere krav til kunnskap enn det som følger av foreldelsesloven § 9. Etter denne bestemmelsen regnes fristen fra skadelidte fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om «skaden og den ansvarlige». Etter vår mening bør en tilsvarende betraktningmåte legges til grunn her.

Barnet er forutsetningsvis ikke tilkjent erstatning i straffesaken som direkte fornærmet, for eksempel etter straffeloven § 282. Det er da neppe allmennkunnskap at man kan få erstatning etter voldserstatningsloven. Det synes unødig firkantet å avskjære et ungt menneske på 21 år fra en lovfestet erstatningsytelse fordi han eller hun ikke kjente til ordningen.

Skal det fastsettes en fristregel her, bør den fastsettes slik at fristen først løper fra barnet fikk nødvendig kunnskap om at han eller hun kunne kreve erstatning etter ordningen med voldserstatning.

Med hilsen

Kjell Eirik Mortensen
fung. rektor

Annette Sund
spesialrådgiver

Saksbehandler: Professor Morten Holmboe